

GAZETA KRAKOWSKA

Dziennik Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

NR INDEKSU 35018
PLISSN0208-7693

Kraków • Nowy Sącz • Tarnów ■ **Poniedziałek, 3 IV 1989 r.** ■ Nr 78 (12483) ■ Rok XLI ■ Cena 25 zł ■ Wyd 1

Telewizyjne wystąpienie premiera Mieczysława F. Rakowskiego

Zasada „chodzenia po ziemi” musi obowiązywać zarówno stronę koalicyjno-rządową jak i solidarnościowo-opozycyjną

WARSZAWA (PAP). W sobotę, 1 bm., po raz kolejny przed kamerami TVP wystąpił premier Rządu Mieczysław F. Rakowski. Na wstępie premier przedstawił swoje refleksje na temat obrad „okrągłego stołu”.

Trwa on już — powiedział — dziewiąty tydzień i podzielił się na różne stoliki i podstoliki, ściślej zespoły i podzespoły, w których dyskutowano o bardzo wielu sprawach dotyczących zarówno gospodarki, jak i polityki, a więc życia politycznego i struktury politycznej. Po tych 9 tygodniach można usłyszeć opinie, że nastąpił spadek zainteresowania „okrągłym stołem”. Słyszysz czasem też, że tam gadają i gadają, i co z tego wyjdzie... Pomniając, że jako członek kierownictwa partii i premier jestem jednym z współtwórców tej koncepcji, uważam — stwierdził M. F. Rakowski — że „okrągły stół” jest wydarzeniem o wielkim znaczeniu dla Polski, zarówno tej, która dzisiaj istnieje, jak i tej, która będzie za 5, 10, 15 czy 20 lat. Moim zdaniem „okrągły stół” stwarza szansę wyjścia na prostą, tzn. przede wszystkim ukształtowania takiej sytuacji politycznej, takich warunków, w których wszyscy Polacy, a ściślej różne orientacje polityczne istniejące w Polsce, znajdą swoje miejsce w strukturach politycznych, które wyłonią się z tych debat i ze zróżnicowanych propozycji. Słowem, „okrągły stół” może stworzyć korzystniejsze warunki dla realizowania celów, jakie postawiliśmy sobie w związku z reformowaniem naszego systemu gospodarczego i politycznego.

Oczywiście, nie zaczynamy od zera, ponieważ proces reformowania naszego systemu jest procesem ciągłym, trwa od wielu lat, że

Zawieszenie akcji strajkowej w oddziałach PKS w Siedlcach i Mińsku Mazowieckim

SIEDLCE (PAP). W niedzielę zawieszona została akcja strajkowa w oddziałach PKS w Siedlcach i Mińsku Mazowieckim. W wyniku negocjacji dyrekcje obu oddziałów zobowiązały się do przeprowadzenia takich działań, które pozwoliłyby załóżce na uzyskanie w normalnym czasie płacy (a więc bez nadgodzin) płace na poziomie średniej krajowej w gospodarce uspołecznionej.

W rezultacie akcji strajkowej ucierpiała nie tylko ponad 60 tys. posiadaczy biletów miesięcznych mających bardzo utrudniony dojazd do pracy i szkół, ale także liczne zakłady pracy, które musiały pogodzić się ze stratami wynikającymi ze spóźnienia i absencji.

Projekt ordynacji wyborczej do Sejmu (6)

Reklamacja i sąd

Wyłożenie spisów wyborców do publicznej niejakiej kontroli ma na celu m.in. wniesienia do organu, który spis sporządził reklamacji w sprawie dostarczonego w nim nieprawidłowości, a w szczególności pominięcia lub zamieszczenia w spisie określonych osób. A więc może chodzić nie tylko o reklamację dotyczącą osoby reklamującego, ale także osób innych wobec konkurencyjności wyborów, które nas czekają (kilku kandydatów ubiegających się o jeden mandat) możliwość wniesienia reklamacji jeszcze przed dniem wyborów ma znaczenie nie tylko formalne.

Reklamacja musi być rozpatrzona w ciągu 3 dni od daty jej wniesienia. W jej wyniku organ, który spis sporządził, uzupełnia lub prostuje spis, bądź skreśla ze spisu osobę, której reklamacja dotyczy, doreczając jej jednak decyzję wraz z uzasadnieniem, bądź też pozostawia reklamację bez uwzględnienia, doreczając reklamującemu decyzję wraz z uzasadnieniem.

Uzasadnienie decyzji nie zamyka jednak drogi prawnej, jako że w przypadku nieuwzględnienia reklamacji lub decyzji powodującej skreślenie ze spisu wyborców, reklamujący, bądź osoba skreślona ze spisu może wnieść skargę do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce sporządzenia spisu. Do skargi należy dołączyć zaskarżoną decyzję.

Sąd rozpatruje sprawę w składzie jednego sędziego i dwóch ławników stosując odpowiednio przepisy kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Rozprawa powinna się odbyć w terminie 3 dni od daty wniesienia skargi. Postanowienie kończące postępowanie w sprawie sąd uzasadnia i dorecza osobie, która wniosła skargę oraz organowi, który sporządził spis wyborców. Postanowienie sądu kończy postępowanie, gdyż nie przysługują już żadne środki odwoławcze. (nat)

Posiedzenie Zespołu „okrągłego stołu”

ds. Gospodarki i Polityki Społecznej

Brak jednolitego stanowiska w sprawie indeksacji

WARSZAWA (PAP). 1 bm. na kolejnym, 12 już posiedzeniu obradował Zespół „okrągłego stołu” ds. Gospodarki i Polityki Społecznej pod przewodnictwem Władysława Baki i Witolda Trzeciakowskiego. O przebiegu obrad poinformował dziennikarzy PAF przedstawiciel Biura Prasowego Rządu Dariusz Jadowski.

Kontynuowano prace nad sformułowaniem wspólnego stanowiska w sprawie polityki społecznej i gospodarczej

oraz reform systemowych. W toku długotrwałych, wielogodzinnych obrad poważnie zaangażowany został proces uzgodnienia wspólnego stanowiska zespołu. Dotyczyło to zdecydowanej większości punktów proponowanego dokumentu. Nadal nie doszło jednak do uzgodnienia jednolitego stanowiska w sprawie indeksacji. Wprawdzie przedstawiciele OPZZ stwierdzili, iż mechanizm indeksacji emerytur, rent i świadczeń spełnia oczekiwania, jednak

nie zgodzili się co do zasady procentowej indeksacji wynagrodzeń, opowiadając się nadal za indeksacją kwotową. Ostateczne stanowisko w tej sprawie — jak poinformowano podczas posiedzenia — ma zająć Komitet Wykonawczy OPZZ.

Na i tak napiętą atmosferę obrad dodatkowo niekorzystnie wpłynęła przytoczona broń ulotki adresowanej do górników w sprawie „Ważności Zespołu ds. Gospodarki i (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Pelnych sal i nie milknących braw

W Tarnowie obchodzono święto ludzi sceny

Niedawno obchodzili Miedzynarodowy Dzień Teatru. Z tej okazji w tarnowskim Teatrze im. L. Solskiego zorganizowano w minioną sobotę uroczyste spotkanie. Przybyli artyści tej sceny, pracownicy techniczni i ad-

ministracyjni, ludzie związani z upowszechnianiem sztuki teatralnej, miłośnicy Melpomeny... Nie zabrakło też przedstawicieli władz politycznych i administracyjnych województwa z I sekretarzem (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Wiedzy nigdy za dużo

(Inf. wł.) Egzekutywa wojewódzkiej instancji partyjnej w Tarnowie wysłuchała informacji o stopniu realizacji programów edukacji historycznej, społeczno-prawnej i ekonomicznej wśród młodzieży

szkolnej. Przypomniano, iż edukacja historyczna ma już długą tradycję. Ale obecny czas — czas przeobrażeń, które dokonują się w naszym kraju, pełen różnych (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Krótko

(a) BELGIJSKI „Le Soir” opublikował w sobotę obszerny wywiad z premierem Mieczysławem Rakowskim. Pytania przedstawiciela wielonakładowego dziennika — Polka Mathila dotyczyły głównie historycznego kompromisu w Polsce, stosunku ZRR do tych przemian oraz oczekiwań Polski wobec Zachodu.

(b) BM. PRZYBYŁ do Pragi biskup Paryża, kardynał Jan Maria Lustiger. Spotkał się (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

XXVI Zjazd Związku Harcerstwa Polskiego

Otwarcie na problemy współczesności

WARSZAWA (PAP). Już 1 kwietnia, bo po północy, zakończył się XXVI Zjazd ZHP. Blisko tysiąc delegatów opuściło Sale Kongresowa PKiN w Warszawie z poczuciem dobrze spełnionego obowiązku. Opracowane przez zjazd dokumenty programowe i organizacyjne pieczętują przemiany otwierające

związek na problemy współczesności, nadejście mu pluralistyczny, obywatelski charakter.

Ostatnie godziny zjazdu poświęcono na przyjęcie uchwały programowej oraz trzech stanowisk. Kilkunastostronowa uchwała, wzbogacona katalogiem szczegółowych (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Kataklizmy, terroryzm, katastrofy

20 ofiar powodzi w Jemenie Południowym

(a) Ulewne deszcze spowodowały ogromne straty w Jemeńskiej Republice Ludowo-Demokratycznej. 1 kwietnia był tam 12 dniem nieprzerwanego ulewnych opadów w większości rejonów tego kraju. Zagrożone jest historyczne miasto Shibam, ponieważ wezbrane wody uszkodzi-

ły zapórę chroniącą miasto, restaurowane pod patronatem UNESCO. Uszkodzone zostały mury otaczające Shibam. To historyczne miasto położone jest 500 kilometrów na wschód od Adenu. Zachowało się tam 1500 domów zbudowanych w XII wieku. (DOKOŃCZENIE NA STR. 4)

Jan Zienkiewicz pisze z Kanady

Lody zostały przełamane, pierwszy radziecki hokeista gra w NHL!

Czy Gretzky przyjedzie na MŚ do Sztokholmu?

Mam dla Czytelników „Gazety” dwie bardzo ciekawe, powiedziałbym sensacyjne wiadomości. Numer dotyczący sportu omie jeden w Kana-

Austria—Polska

Skandal z transferem trujących odpadów przemysłowych do Polski

WIEN (PAP). Afera wokół transferu z Austrii do Polski toksycznych odpadów przemysłowych zajmowała nadal w okresie weekendu poczesne miejsce w austriackich środkach przekazu. Podkreśla się ponownie bezczynność resortu ochrony środowiska, aczkolwiek fakt składowania w Wiedniu zawrzuconych z Polski beczek z odpadami toksycznymi znany był temu resortowi już 9 stycznia br.

Dziennik „Neue Arbeiter Zeitung — Tagblatt” informuje, że deputowany Socjalistycznej Partii Austrii (SPOE) Hans Ludwig skierował w piątek do ministra ochrony środowiska Marlies Fleming pisemną interpelację. Zapytuje w niej, dlaczego zareagowała dopiero po wielu tygodniach od czasu, gdy informacje o skandalu dotarły do wiadomości jej resortu. Odpowiedzi deputowany SPOE spodziewa się na forum parlamentu.

Ten sam dziennik podaje też, że skazany tymczasem za oszustwo handlowe z Linzu Harold Nitsche przekazał w grudniu 1987 r. z zachodniemiecką firmą ITC z Mainburga w sprawie eksportu przez Austrię do Polski wieloletni tys. ton tzw. odpadów specjalnych w ten sposób chciały się ich pozbyć wloście, szwajcarskie i zachodniemieckie koncerny petrochemiczne. „Transakcja ta — pisze „Arbeiter Zeitung” — poniosła fiasko na skutek stanowiska władz polskich”.

„Die Presse” podaje pierwsze wyniki analiz zawartości zwróconych z Polski beczek z toksycznymi odpadami, znalezionej w porcie i na Dworcu Północnym w Wiedniu. Obok resztek lakierów, farb i rozpuszczalników — zadeklarowanych w listach przewozowych — stwierdzono m. in. skażoną ziemię, galzany, wióry metalowe oraz rozmaite metale ciężkie. Wyniki te dotyczą tylko 41 obranych dotychczas próbek i nie mogą odnosić się do wszystkich 1 000 beczek — zamocza dziennik.

Węgry

Reakcja termojądrowa w temperaturze pokojowej

BUDAPESZT (PAP). Jak poinformowała agencja MTI, dwaj naukowcy z katedry fizyki doświadczalnej uniwersytetu w Debreczynie — Gyula Csikai i Tibor Szatmari — zdołali 30 marca br. powtórzyć reakcję termojądrową w temperaturze pokojowej. Po raz pierwszy te sensacyjne reakcje przeprowadzili 24 marca br. uczeni amerykańscy. W wodzie ciężkiej między elektrodami z platyny i palladum uczeni węgierscy dokonali elektrolizy, pod której działaniem nastąpiła reakcja termojądrowa. Jej wynik został potwierdzony kolejnymi doświadczeniami kontrolnymi.

Eksperyment ten może mieć fundamentalne znaczenie dla zaopatrzenia ludzkości w przyszłości w tania energię elektryczną.

Stany Zjednoczone

2,5 mln dolarów za ujęcie terrorystów

LONDYN (PAP). Amerykanin Bruce Smith, którego żona Ingrid była jedną z 270 ofiar katastrofy „boeinga” nad Lockerbie, postanowił zgromadzić 2 i pół miliona dolarów i przeznaczyć je dla tego, kto schwytają terrorystów winnych zamachu. W poniedziałek rozpocznie w Waszyngtonie zbiórki pieniędzy.

„Jeśli ajatollah Chomeini oferuje 2,5 mln dolarów za głowę jednego człowieka (Salmana Rushdiego), który według niego znieważił religię, to my możemy uczynić to samo wobec twórcy, który zamordował naszych bliskich” — powiedział Smith tygodnikowi brytyjskiemu „Sunday Telegraph”. Jako pierwszy włożył na fundusz 100 tys. dolarów otrzymane od przedsiębiorstw ubezpieczeniowych. Wezwał rodziny pozostałych ofiar, by uczyniły to samo.

Smutniej

przy dystrybutorze

„Żółta” po 250 zł, „zielona” po 200 zł

WARSZAWA (PAP). Jak informuje Centrala Produktów Naftowych, od 2 kwietnia br. podwyższone zostają ceny detaliczne benzynu silnikowego. Etylina 86 (tzw. zielona) kosztuje teraz 200 złotych za jeden litr, a etylina 94 (DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Podczas jednego z posiedzeń zapytałem stronę opozycyjno-solidarnościową:

Czy chcemy się porozumieć w sprawie nadrzędnych interesów narodu i państwa czy też w sprawie ustanowienia trwałych podziałów między nami?

Obrady „okrągłego stołu” przykuły uwagę znacznej części społeczeństwa. Blisko 40 proc. respondentów w sondażu Centrali Badania Opinii Publicznej stwierdziło, że są one najciekawszym obecnie tematem rozmów wśród znajomych, przyjaciół, kolegów z pracy. Niezależnie od nadziei na pozytywne zmiany w kraju, spora liczba badanych — 47,6 proc. — wyraża przekonanie, że przy „okrągłym stole” broni się ich interesów 22,5 proc. nie wyraziło swojej opinii o ów temat. Tak władzy jak i opozycji przypisuje się do jej woli i dążenia do osiągnięcia porozumienia.

Szczególną uwagę zwracała opinia społeczna na obrady podzespołu do spraw środków masowego przekazu, one to przede wszystkim wywoływały często największe kontrowersje i one każdego dnia kształtują obraz wydarzeń w Polsce i na świecie. Poprosiliśmy zatem o rozmowę uczestnika wspomnianej debaty, członka KC PZPR, kierownika Wydziału Propagandy KC PZPR dr. SŁAWOMIRA J. TAB-KOWSKIEGO. Obok zamieszczamy także fragment wystąpienia Sławomira Tabkowskiego podczas jednego z posiedzeń zespołu ds. środków masowego przekazu.

— Polska Agencja Prasowa podała wczoraj komunikat i końcowej dyskusji podzespołu do spraw środków masowego przekazu, w której wzięł udział Pan także głos. Proszę więc o wiadomości z pierwszej ręki. Jakże są szczegóły ustaleń? Wiadomo, że każda ze stron posłała na pewnego rodzaju kompromis. Z czego zatem musiały zrezygnować rząd i partia, a z czego opozycja?

— To pytanie pozorne tylko jest dobrze zadane i porzucenie tylko się wydaje, że o to przede wszystkim podczas obrad chodziło. Intencje strony koalicyjno-rządowej były dużo głębsze, niż bywało zewnętrznie odbierane. Dokonywane są inicjatywy PZPR poważne reformy systemu po-

litycznego, a co za tym idzie i konieczne zmiany w sferze działania środków masowego informowania, są m.in. wynikiem historycznego kompromisu między władzą a opozycją i przyniesie winny, o tym niedawno mówił gen. Wojciech Jaruzelski, stworzenie polskiego modelu socjalistycznego parlamentarizmu. I w tym właśnie szerokim nurcie przeobrażeń należy widzieć także przemiany w środkach masowej informacji. Nie jest więc kwestią podstawową to co pani pyta: odpowiadał czy za?!

— W czasie obrad posługiwano się nie używanym dotąd w Polsce terminem: „nowy ład informacyjny”.

— Ów „ład” powinien od-

zwierciedlać istniejący w społeczeństwie pluralizm polityczny, społeczny, ekonomiczny, światopoglądowy itp. i musi odpowiadać procesom demokratyzacji oraz ograniczać bądź odrzucać monopol w tej dziedzinie. Jego celem — jak zapisano w sprawozdaniu z prac podzespołu — winna być możliwość wolnego udziału podmiotów politycznych, grup i jednostek we wszystkich formach komunikacji społecznej. One zaś same niezależnie od ich orientacji politycznej czy światopoglądowej, powinny spełniać takie funkcje jak m. in. przedstawianie rzetelnej i możliwie pełnej, obiektywnej informacji, wyrażanie opinii społecznych oraz opinii i propozycji wszel-

kich opacji politycznych i innych, biorąc pod uwagę także poglądy i postulaty nie podzielane przez drugą stronę, kontrolowanie władzy w szerokim zakresie tego pojęcia oraz bronienie swobód obywatelskich i interesów jednostki.

— Zatem dotychczasowe rozwiązania prawne w tej dziedzinie, pewne reglamentacje, muszą przestać po prostu istnieć.

— Proszę pani, skończył się przecież już dawno czas reglamentacji i monopolu informacyjnego.

— ...no dobrze, ale jak wobec tego będzie funkcjonować cenzura, prawo prasowe, wol-

Szanowni Państwo!

Podajemy w tym gronie trud wypracowania możliwe najszerszej platformy uczestnictwa i współdziałania sił składowych przy „okrągłym stole” we wspieraniu przez umacnianiu, poprzez środki masowej informacji, procesów porozumienia i dialogu. Uważam to za doniosłe zadanie i nadrzędny cel naszych wszelkich prac.

Jestem przekonany, że tym, co rzeczywiście zbliży nas może do celu jest to, co nas w istocie tu zgromadziło, to znaczy realizm polityczny. A także — co nie mniej ważne — język dialogu i porozumienia, który powinien być obecny na tej sali i w komentowaniu prowadzonej tu dyskusji.

Prasa, radio i telewizja stanowią współzależne kręgi życia politycznego. Jest to zjawisko uniwersalne we współczesnym świecie, dostrzeganie i docenianie przez wszystkie siły polityczne. Bez dostępu do środków masowego przekazu nie można dziś spełniać znaczącej roli politycznej, a bez posiadania na nie wpływu sprawować władzę. Rozwią-

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

